

DERULAREA PROCESULUI DE PROGNOZARE A INDICATORILOR MACROECONOMICI AI REPUBLICII MOLDOVA ÎN CADRUL IEFS

Alexandru STRATAN, dr. hab., IEFS
Marcel CHISTRUGA, dr., cerc. șt. sup., IEFS
Zinovia TOACĂ, dr., lector univ. sup., ASEM
Zaharia OLĂRESCU, cercet. Șt., IEFS

În articolul dat s-a încercat de a descrie, cât se poate de succint, procesul de prognozare a principalilor indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova pe termen mediu de către colaboratorii IEFS – cercetători științifici cu experiență în domeniu. El include aprecierea situației socio-economice curente în linii generale, prognoze referitor la evoluția economiei mondiale în anii apropiați, presupuneri pentru anul 2012 în viziunea experților IEFS și calculări de prognoză pentru anii 2013-2015. În acest studiu calculările de prognoză s-au efectuat utilizând pachetul econometric EWIEVS, verificat și adaptat la realitățile economiei naționale.

Cuvinte cheie: proces de prognozare, indicatori macroeconomici.

Introducere. Dezvoltarea economică durabilă și bunăstarea populației este scopul primordial al autorității centrale a țării și realizarea acestor scopuri depinde în mare măsură de viziunile strategice, de prognozarea și modelarea situațiilor viitoare. Orice decizie este însoțită de unele consecințe, care uneori nu pot fi prevăzute, dacă nu sunt luate în calcul efectele și interacțiunea dintre diferiți indicatori macroeconomici.

În cadrul cercetărilor științifice ale IEFS un rol aparte aparține cercetărilor în domeniul prognozei și monitorizării indicatorilor macroeconomici ai Republicii Moldova.

Scopul principal al cercetării constă în analiza tendințelor de dezvoltare, aprecierea situației socio-economice actuale, perfectarea și adaptarea modelelor macroeconomice existente la specificul economiei naționale și utilizarea acestora în procesul de prognozare a evoluției economiei în concordanță cu direcțiile prioritare de dezvoltare a țării pe termen scurt și mediu.

În procesul de prognozare, drept suport și ghid metodologic, se utilizează astfel de documente ca Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrarea Europeană: „libertate, Democrație, Bunăstare” 2011-2014. „Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020”, „Memorandumul despre politica economică și financiară pentru anii 2010-2012” din 14 ianuarie 2010, încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Fondul Monetar Internațional și alte documente importante. Cercetările se bazează și pe o informație multiplă: date statistice, programe și strategii de dezvoltare a diferitor ramuri și domenii, informații internet, cercetări selective și speciale, precum și alte surse.

Rezultatele și scopul analizei rezidă în determinarea structurii economiei naționale, nivelului și proporțiilor în producerea și consumul producției, identificarea modului de funcționare a economiei, legăturilor și interdependențelor unor componente și elemente ale ei, dinamicii diferitor

THE PROCESS OF FORECASTING MACROECONOMIC INDICATORS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA WITHIN IEFS

Alexandru STRATAN, PhD, IEFS
Marcel CHISTRUGA, PhD, senior researcher, IEFS
Zinovia TOACA, PhD, senior univ. professor, ASEM
Zaharia OLĂRESCU, scientific researcher, IEFS

This article attempts to describe as briefly as possible, the process of medium term forecasting of main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova by IEFS staff – experienced scientific researchers. It includes the assessment of the current general socio-economic situation, forecasts of the global economy for the years to come, IEFS experts assumptions for 2012 and forecasts for years 2013-2015. In this study, forecast calculations were performed using the econometric package EWIEVS, checked and adjusted to the reality of the national economy.

Key words: process of forecasting, macroeconomic indicators.

Introduction. Sustainable economic development and population welfare is the key goal of the country's central authorities and achieving this goal depends largely on strategic visions, forecasting and modeling of future situations. Any decision is accompanied by some consequences, which sometimes can not be predicted, if one does not take into account the effects and interaction of various macroeconomic indicators.

Within the scientific research of IFES, a special role is attached to research in the area of forecasting and monitoring macroeconomic indicators of the Republic of Moldova.

The main purpose of the research is the analysis of development trends, assessing the socio-economic situation, developing and adjusting existing macroeconomic models to the peculiarities of the national economy and their use in forecasting the economic development in line with the country's priority development in the short and medium term.

During the process of forecasting the following documents of the Government Work Program were used "European Integration: Freedom, Democracy, and Welfare "2011-2014. "National Development Strategy of the Republic of Moldova 2012-2020", "Memorandum on economic and financial policy for 2010-2012" as of 14 January 2010, signed between the Government of Moldova and the International Monetary Fund and other important documents. Research was also based on multiple information: statistical data, programs and development strategies from various sectors and areas, data from Internet, selective and specific research, and other sources.

Results and purpose of analysis determine the structure of the national economy, the level and scale of production and consumption of production, identifying the functioning model of the economy,

procesele în timp, evaluarea tendințelor care au loc și a celor preconizate.

În procesul de studiere se utilizează următoarele metode științifice ca: analiza diagnostic; identificarea tendințelor în dezvoltarea economiei; previziuni economice științifice argumentate; aplicări deductive și inductive; modelare matematică a proceselor economice: econometrice, statistice, analiza regresională, metoda calculului analitic și a.

Aprecierea situației socio-economice curente în linii generale

În procesul de analiză s-a constatat că, în perioada de tranziție la economia de piață, Republica Moldova s-a confruntat cu probleme majore în vederea asigurării eficiente și rapide a transformărilor economice. După mai mult de 20 de ani de reforme economia țării nu a reușit să recupereze pierderile din anii de recesiune, care s-au produs, în principal, în primii 5 ani (1990-1994) de tranziție.

În linii mari se poate de spus că, perioada de recesiune a durat prea mult timp, pierderile au fost prea mari, iar ritmurile de creștere din perioada de relansare economică nu au fost suficiente pentru a le recupera. La moment țara se află într-o situație dificilă, dispunând de un potențial economic egal cu mai puțin de 60% în raport cu cel care îl avea la începutul reformelor.

Din studiile efectuate se poate de concluzionat că, economia Moldovei s-a lansat pe traiectoria creșterii înregistrând ritmuri majore între anii 2001-2005. Începând, însă, cu anul 2006 ritmurile de creștere s-au diminuat, iar în 2009, economia țării, fiind puternic afectată de criza financiar-economică mondială, pentru prima dată după 2000 a consemnat reduceri, înregistrând o diminuare a PIB față de anul precedent cu 6,0%. Principala cauză a declinului a fost reducerea consumului care a reacționat încă în anul 2008.

După declinul din 2009, în anul 2010 economia țării a reușit, într-o oarecare măsură, să revină la normalitate, recuperând decalajul admis în anul anterior, ba chiar depășindu-l cu 1,1%. Cel mai mare succes se consideră restabilirea echilibrului macroeconomic și a bugetului public național cu un deficit, care se încadrează în limitele coordonate cu instituțiile financiare internaționale (FMI; BM). S-a produs o consolidare destul de puternică a sistemului financiar-bancar și monetar-creditar, marea majoritate a indicatorilor acestui sector fiind mai atractivi decât cei de până la criză.

Criza financiar-economică mondială, suprapusă de criza politică din interiorul țării, a complicat mult situația socio-economică. Deși noua guvernare a țării a venit la conducere cu un program anticriză bine aranjat și consistent, realizarea acestuia s-a complicat din cauza instabilității politice și a conjuncturii nefavorabile pe piețele din exterior.

În „Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020” se menționează următoarele:

Creșterea economică din Republica Moldova, în tandem cu tendința de reducere a sărăciei, sunt strâns corelate cu fluxul de remitențe și consumul generat de acestea din urmă. Câștigurile din munca moldovenilor aflați peste hotarele țării (vezi Figura ce urmează) au alimentat venitul disponibil al gospodăriilor casnice, conducând astfel la majorarea cererii agregate de consum.

linkages and interdependencies of its components and elements, dynamics of various processes in time, assessing trends which are happening and those expected.

During the study the following methods were used: diagnostic analysis, identification of trends in economic development, scientifically reasoned economic forecasts, deductive and inductive applications, mathematical modeling of economic processes: econometrics, statistics, regression analysis, analytical calculation method, etc.

Assessment of the current general socio-economic situation

During the transition to market economy, Moldova has faced major problems to ensure efficient and rapid economic transformations. After more than 20 years of reform the country's economy failed to recover the losses from recession, which occurred mainly during the first five years (1990-1994) of transition.

In general it can be said that recession has lasted too long, the losses were too high and growth rates of economic upswing were not sufficient to recover them. Currently the country is in a difficult situation, with an economic potential equal to less than 60% compared to the one it had at the beginning of reforms.

Moldovan economy saw major growth rates in 2001-2005. Since 2006, growth rates have declined and in 2009 the economy of the country was strongly affected by global economic and financial crisis and for the first time since 2000 had a 6.0% GDP decrease compared to the previous year. The main cause of decline was reduced consumption.

After declining in 2009, in 2010 the economy has managed, to some extent, to return to normality, caught up the previous year gap, even exceeding it by 1.1%. The biggest success is the recovering of macroeconomic balance and the general government budget with a deficit, within the limits agreed with international financial institutions (IMF, WB). There was a strengthening of the financial and banking, and monetary and crediting system, most indicators of this sector being more attractive than before the crisis.

Global economic and financial crisis merged with the political crisis inside the country, has greatly complicated the socio-economic situation. Although the country's new government came into power with a well arranged and consistent anti-crisis program, its implementation was complicated by political instability and unfavorable environment on external markets.

The "National Development Strategy of the Republic of Moldova 2012-2020" provided for the following:

Economic growth in Moldova, together with the trend of poverty reduction are closely correlated with the flow of remittances and consumption generated by the latter. Gains from Moldovans working abroad (see Figure below) fueled household disposable income, leading to increased overall consumption demand.

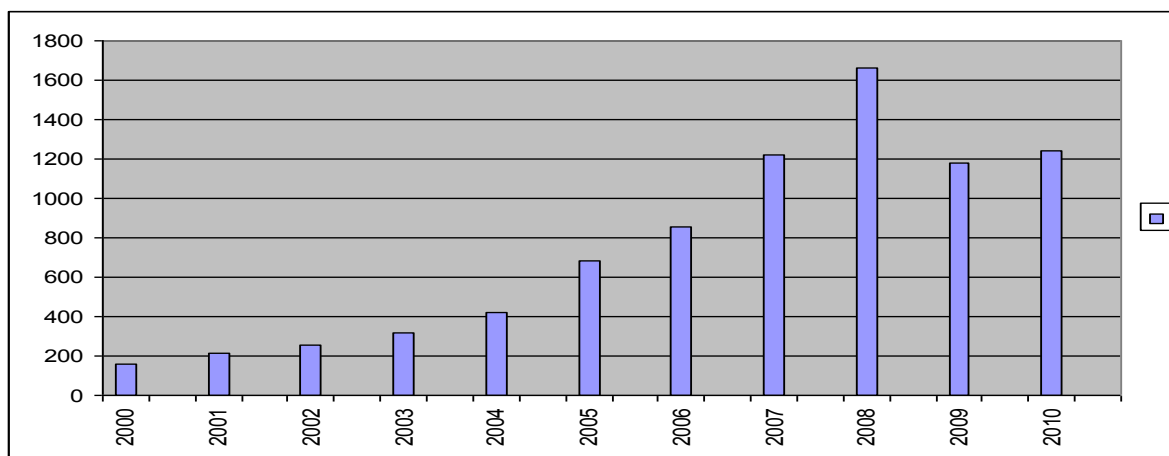

Fig. 1. Dinamica transferurilor de peste hotare, efectuate de persoane fizice prin intermediul băncilor (mil. dol. SUA)/
Fig. 1. Dynamics of transfers from abroad by natural entities by means of banks (mil. USD)
Sursa/Source: Datele statistice ale anilor respective/Statistical data of previous years.

Constrânsă de capacitățile limitate de producție autohtonă, această cerere a fost satisfăcută în mare măsură de importurile de bunuri și servicii. Bugetul public național a beneficiat pe urma acestei situații, însă balanța comercială a evoluat în direcția unui deficit comercial alarmant. Pe lângă faptul că creșterea economică bazată pe consum și remitențe expune economia țării către o serie de vulnerabilități, există un pericol și mai mare asociat acestui model de creștere economică – faptul că volumul remitențelor va începe să scadă la un moment dat.

Conform rezultatelor analizei, în Republica Moldova, creșterea din anii 2000-2010 poate fi atribuită, în principiu, majorării capitalului – a stocului productiv de capital fix. Acesta s-a majorat, în mediu, cu 8,2% anual, ceea ce reprezintă un ritm destul de înalt, dar care s-a dovedit a fi insuficient. În al doilea rând, creșterea PIB a fost condiționată și de creșterea productivității comune a muncii și capitalului (4.7% anual). Prin urmare, natura creșterii a fost mai mult extensivă decât intensivă. Trecerea activității economice din sfera producției agricole, caracterizată printr-o productivitate joasă în sfera industriei și serviciilor, unde productivitatea este mai înaltă explică această performanță relativă. Prin contrast, dinamica forței de muncă a afectat negativ creșterea economică. Tendințele migrationiste care s-au conturat în această perioadă au determinat scăderea ratei de activitate în economia națională de la 60% la 44%. Forța de muncă efectivă, ca factor al funcției de producție, a scăzut pe parcursul ultimului deceniu de la 1514 mii persoane la doar 1143 mii în 2010 sau, în mediu, cu 2.8% anual. Această scădere subminează influența pozitivă a creșterii capitalului și a productivității, și în rezultat, erodează creșterea PIB înregistrată.

Per total, am avut parte de o creștere economică fără formarea locurilor de muncă și fără re tehnologizarea masivă a producției.

De altfel, cam la aceleași concluzii au ajuns și experții Băncii Mondiale, care, studiind situația din Republica Moldova (Memorandumul Economic pentru Moldova), admit

Constrained by the limited capacity of domestic production, this demand was largely met by imports of goods and services. The central government has benefited from this situation, but the trade balance has turned into an alarming trade deficit. In addition to the fact that economic growth based on consumption and remittances exposes the economy to a number of vulnerabilities, there is a greater danger associated with this model of economic growth, i.e. that remittances will start to decline at one point in time.

As per analysis results, growth in the Republic of Moldova during 2000-2010 can be mainly attributed to an increase in capital – productive stock of fixed capital. This has increased on average by 8.2% annually, which is a pretty high rate, but still insufficient. Second, GDP growth was also conditioned by an increase in common productivity of labor and capital (4.7% annually). Therefore, the nature of growth was more extensive rather than intensive. Switching economic activity in the area of agricultural production, characterized by low productivity, to the area of industry and services, where productivity is higher, explains this relative performance. By contrast, labor dynamics has adversely affected economic growth. Migration trends that emerged during this period have determined a decreased rate of activity in the national economy, from 60% down to 44%. Actual labor as a factor of production decreased during the last decade, from 1.514 million to only 1.143 million in 2010 or, on average, by 2.8% annually. This reduction undermines the positive influence of capital and productivity growth and, as a result, erodes recorded GDP growth.

Overall, we have had a jobless economic growth, without a massive re-equipment of production.

In fact, the World Bank experts reached basically the same conclusions, hence in studying the situation in the Republic of Moldova (the Country Economic Memorandum for the Republic of Moldova) they admit that almost 40% of the labour force of the Republic of

că cca. 40% din brațele de muncă ale Republicii Moldova se află peste hotarele țării. În acest document se mai menționează că, „Moldova... este în prezent cea mai săracă țară din Europa. Venitul pe cap de locuitor a crescut vertiginos din anul 2000, deși într-un ritm mai scăzut decât media din țările Europei de Est, fiind în continuare net inferior nivelului din perioada sovietică. Nici fluxurile de capital, nici exporturile și nici investițiile străine directe (ISD) nu au condus la prosperitatea economică recentă a Moldovei, aceasta datorându-se mai degrabă muncitorilor emigranți care au plecat peste hotare și trimit bani acasă. Moldova a experimentat o creștere fără crearea locurilor de muncă... Migrația a contribuit pe moment la reducerea sărăciei, în schimb a contribuit la crearea unui ciclu de oportunități reduse acasă”.

Nivelul de ocupare, de altfel, vorbește despre capacitatea societății de a crea locuri de muncă și de a asigura cetățenilor săi un trai decent. Cu regret, pe parcursul perioadei ce s-a scurs de la începutul reformelor și până în prezent, din motivele lipsei de experiență și a deciziilor incorecte ale guvernanților, adesea inspirate de propriile ambiții politice și ideologiile distructive, incompatibile cu teoriile și practicile deja probate a reformelor, acestea nu s-au soldat cu rezultate satisfăcătoare, ba mai mult ca atât, această perioadă ar putea fi apreciată ca stagnantă.

Analiza tendințelor ce s-au făcut observate în structura PIB pe perioada de analiză, denotă faptul că, de rând cu ritmurile insuficiente de creștere a PIB, s-a produs și un șir de schimbări structurale negative. S-a înrăutățit semnificativ structura PIB cât pe categorii de resurse, atât și pe categorii de utilizări, ceea ce mărturisește despre o deviere de la normalitate în direcția reducerii calității valorice a acestuia, (Tabelul 1).

Moldova resides abroad. The document also specifies that „Moldova... is currently the poorest country in Europe. Income per capita increased rapidly since 2000, though in slower pace than on average in Eastern European countries, yet it is still much lower than its level during the Soviet times. Neither capital inflows, nor exports and no direct foreign investments (DFI) led to the recent economic prosperity of Moldova, it is rather due to emigrant workers, who left abroad and sent money back home. Moldova experienced growth without creating jobs... For the time being, migration contributed to poverty reduction, yet on the other hand it contributed to creating a cycle of reduced opportunities at home, too”.

In fact, the level of employment speaks about the society's capacity to create jobs and to ensure decent life for its citizens. It is with regret that during the entire period between the reforms launch and today, because of lack of experience and incorrect decisions of the governing authorities, which oftentimes were inspired by their personal political ambitions and destructive ideologies incompatible with the already proven theories and practices of reforms, the latter have not resulted in satisfactory outcomes, but rather this period can be considered stagnant.

The analysis of trends that have been observed in GDP structure during the analysed period shows that alongside with an insufficient rate of GDP growth a number of negative structural changes were made. GDP structure worsened significantly both in terms of categories of resources and categories of uses, which testifies to a deviation from normality towards a decline of its quality of value (Table 1).

Tabelul 1/Table 1

**Schimbări în structura PIB (% fața de total)/
Changes in GDP structure (% compared to total)**

	2000	2005	2010
PIB pe categorii de resurse /GDP by categories of resources	100	100	100
Valoarea adăugată brută – total /Gross value added– total	87,5	84,0	83,4
Bunuri /Goods	41,7	32,2	25,2
Agricultura /Agriculture	25,4	16,4	11,9
Industria / Industry	16,3	15,8	13,3
Servicii/Services	48,2	53,8	58,2
Impozite nete pe produse și import / Net taxes on products and import	12,5	16,0	16,6
PIB pe categorii de utilizări /GDP by categories of uses	100	100	100
Consumul final – total /Final consumption – total	103,1	109,9	115,0
consumul final al gospodăriilor /Final consumption of households	87,6	92,2	91,4
Consumul final al administrației publice și private /Final consumption of public and private administrations	15,5	17,7	23,6
Formarea brută de capital /Gross capital formation	23,9	30,8	23,7
Formarea brută de capital fix /Gross fixed capital formation	15,4	24,6	22,7
Exportul net /Net exports	-27,0	-40,7	-38,6
Export /Export	49,6	51,2	39,6
Import /Import	76,6	91,9	78,2

Sursa/Source: Datele statistice ale anilor respectivi/Statistical data of corresponding years.

Astfel, în structura PIB pe categorii de resurse, s-a redus cota parte a valorii adăugate brute cu 4,1 puncte procentuale (de la 87,5% în 2000 la 83,4% în 2010) și în aceeași măsură s-a majorat cota parte a impozitelor nete pe produse și import. Schimbări dezavantajate s-au produs și în structura însăși a valorii adăugate brute, în special a bunurilor (industriei și agriculturii), ponderea cărora în valoarea adăugată brută s-a redus în această perioadă cu 16,5 puncte procentuale (de la 41,7% în 2000 până la 25,2% în 2010).

În structura PIB pe categorii de utilizări s-au consemnat schimbări și mai pronunțate. În prezent, în țară se consumă mai mult de cât se produce. Cifrele din tabelul de mai sus denotă, că în anul 2010 s-a consumat cu 15% mai mult de cât PIB-ul produs în acest an, iar în comun cu acumulările de capital (cererea internă) a depășit volumul produs al PIB-ului cu 38,7%. Astfel, relansarea economiei naționale a fost însoțită de accentuarea dezechilibrului dintre volumul cererii interne și volumul producerii. Rolul principal în creșterea cererii finale îl joacă sporirea consumului gospodăriilor casnice determinat, în principal, de aflulul de mijloace ale remitențelor.

Proгноze referitor la evoluția economiei mondiale în anii apropiați

În procesul de prognozare, pe lângă multitudinea de cercetări la subiect, nu în ultimul rând se ține cont de prognozele și presupunerile instituțiilor și experților atât externi atât și interni, cum ar fi: FMI, Banca Mondială, Centrul analitic independent Expert-Grup ș. a.

Astfel, economiștii de la Banca Mondială anticipează o încetinire a creșterii economice la nivel mondial în 2012. Prognozele Băncii Mondiale au fost stabilite în condițiile în care criza din zona euro nu se adâncește. Potrivit, însă, prognozelor reactualizate, în anul 2012 Produsul Intern Brut va crește la nivel global cu 2,5%, în timp ce rata de creștere estimată pentru anul 2011 constituie 2,7%, vezi cifrele din tabelul de mai jos.

Thus, in GDP structure by categories of resources the share of gross value added declined by 4,1 percentage points (from 87,5% in 2000 to 83,4% in 2010) and the share of net taxes on products and imports increased to the same extent. Disadvantageous changes occurred in the structure of gross value added itself, in particular in terms of goods (industry and agriculture), whose share in gross value added declined by 16,5 percentage points during that period (from 41,7% in 2000 to 25,2% in 2010).

Even greater changes were recorded in GDP structure by categories of uses. Currently the country consumes much more than it produces. The figures in the table above testify that in 2010, consumption was higher by 15% than GDP produced that same year, while together with the accumulation of capital (domestic demand) it exceeded the volume of produced GDP by 38,7%. Thus, the national economy re-launch was accompanied by an emphasised imbalance between the domestic demand and the volume level of production. Increased household consumption reasoned mainly by a remittances-based inflow of money plays the main role in the final demand growth.

Forecasting the evolution of global economy in the upcoming years

In forecasting, apart from a multitude of relevant researches, in no small measure do they take into consideration the forecasts and assumptions of both foreign and domestic institutions and experts, such as: IMF, the World Bank, Independent Analytical Center Expert Grup, etc.

Thus, the World Bank economists predict a slower economic growth worldwide in 2012. The World Bank forecasts were set on condition that the Eurozone debt crisis does not deepen. However, pursuant to updated forecasts, the Gross Domestic Product will increase worldwide by 2,5% in 2012, while the estimated growth rate for 2011 is 2,7%, see the table below.

Tabelul 3/Table 3

Proгноza generală a dezvoltării economiei mondiale (modificări procentuale față de anul precedent) Overall forecast of the world economy's development (percentage changes compared to the previous year)

	2009	2010	2011 preal.	2012 prog.	2013 prog.
Conjunctura mondială /World conjuncture					
Volumul comerțului mondial (mărfuri și servicii) /Volume of world trade (goods and services)	-10,6	12,4	6,6	4,7	6,8
Prețurile la materia primă (dol.) /Raw materials prices (USD)					
Mărfuri materie primă, (cu excepția petrolului) Raw materials goods, (except oil)	-22,0	22,4	20,7	-9,3	-3,3
Prețul petrolului (dol./barel) /Oil price (USD per barrel)	61,8	79,0	104,0	98,2	97,1
Creșterea reală a PIB /Real GDP growth					
Mondială World	-2,3	4,1	2,7	2,5	3,1
PIB mondial (în baza PPP)* /World GDP (based on PPP)*	-0,9	5,0	3,7	3,4	4,0
Țările cu nivelul înalt al veniturilor /High income countries	-3,7	3,0	1,6	1,4	2,0
Zona Euro /Euro Zone	-4,2	1,7	1,6	-0,3	1,1
Japonia /Japan	-5,5	4,5	-0,9	1,9	1,6
SUA /USA	-3,5	3,0	1,7	2,2	2,4
Țările în curs de dezvoltare /Developing countries	2,0	7,3	6,0	5,4	6,0
Asia orientală și Oceanul Pacific /Eastern Asia and the Pacific Ocean	7,5	9,7	8,2	7,8	7,8
Europa și Asia Centrală /Europe and Central Asia	-6,5	5,2	5,3	3,2	4,0
America Latină și țările bazinului Caraibe /Latin America and the Caribbean Basin countries	-2,0	6,0	4,2	3,6	4,2
Orientul apropiat și Africa de Nord /Middle East and North Africa	4,0	3,6	1,7	2,3	3,2
Asia de Sud /South Asia	6,1	9,1	6,6	5,8	7,1
Țările Africii spre sudul Saharei /Africa South of Sahara	2,0	4,8	4,9	5,3	5,6

*PPP – paritatea puterii de cumpărare. / *PPP – Purchasing power parity.

Sursa/Source: Banca Mondială/ The World Bank.

Unul din momentele cele mai pozitive ale recesiei din anii 2008-2009 a fost viteza cu care țările în curs de dezvoltare au ieșit din criză (53% din țările în curs de dezvoltare către anul 2010 și-au restabilit potențialul de până la criză). Acum însă țările în curs de dezvoltare arată mai vulnerabile în situația posibilei înrăutățiri a conjuncturii mondiale

Necătând la faptul că, situația nefavorabilă a țărilor europene cu venituri înalte până când nu a depășit pragul limită, însă, dacă criza se va extinde, și piețele nu ar permite unui șir de economii europene să atragă finanțări suplimentare, rezultatele ar putea fi mult mai dificile și volumul PIB mondial ar putea fi cu 4% sub nivelul prognozat în scenariul de bază.

Banca Mondială avertizează că de această dată, ieșirea din criza economică mondială va fi mult mai dificilă. De asemenea, instituția anticipează că încetinirea economiei globale riscă să afecteze în special țările în curs de dezvoltare. În aceste condiții destul de incerte țările în curs de dezvoltare trebuie să-și aprecieze gradul de vulnerabilitate și să-și întocmească planuri de rezervă în caz de recesiune economică.

Criza acută a țărilor cu înalt nivel al veniturilor poate condiționa presiuni asupra balanței de plăți și a conturilor acelor state, care în mare măsură depind de exportul de materie primă și de fluxul de remitențe. În acest caz volumul de remitențe poate să se reducă până la 6% și mai mult, ceea ce va influența negativ asupra 24 de țări în care volumul transferului de bani constituie 10 și mai multe procente din PIB.

Presupuneri pentru anul 2012 în viziunea experților IEFS

În viziunea experților IEFS evoluția economiei naționale pentru perioada scurtă și medie este destul de sumbră și se explică prin următoarele:

1. Economia țării este în directă dependență de evoluția economiei mondiale și în primul rând de țările Europei și a vecinilor noștri cu care avem strânse legături de comerț exterior, iar ultimele prognoze sunt mai pesimiste, decât cele anterioare. Astfel, Comisia europeană, în recenta apreciere a situației a diminuat esențial prognoza dinamicii PIB în zona Euro pentru 2012 - acum ea așteaptă o reducere a acestuia cu 0,3%, atunci când în toamnă se spera la o majorare cu 0,5%. Eurocomisia a ridicat și nivelul inflaționist pentru 2012 până la 2,1% de la 1,7%, stimulat de prețurile înalte la sursele energetice și majorarea impozitelor indirecte. Experții analitici ai Eurocomisiei presupun că în acest an în Uniunea Europeană în ansamblu va fi o stagnare, iar în zona Euro - o mică recesiune.

2. În legătură cu înrăutățirea situației din zona Euro e mult posibil să se diminueze exporturile și importurile Moldovei, acestea fiind influențate și de condițiile climatice nefavorabile, care fără îndoială vor duce la diminuarea producției agricole - una din principalele surse de export.

3. Din aceeași pricină (p.1) pot să se reducă remitențele, care în ultimii ani constituie 18-20% din PIB, iar revenirea în țară a unei părți din muncitorii noștri ce activează peste hotare ar putea completa rândurile

One of the most positive aspects of recession in 2008-2009 was the speed, with which developing countries overcame the crisis (53% of developing countries recovered their pre-crisis potential already by 2010). However, now developing countries seem to be more vulnerable in the situation of a possible worsening of the world conjuncture.

In spite of the fact that the disadvantageous situation of the high-income European countries has not yet exceeded the threshold limit, but if the crisis extends and the markets do not allow a number of European economies to attract additional funds, the results could be much more difficult and the volume of global GDP could be lower by 4% than the level predicted in the baseline scenario.

The World Bank makes a warning that this time it will be much more difficult to overcome the global economic crisis. Also, this organisation anticipates that a slowdown in world economy may affect, in particular, the developing countries. In these quite uncertain conditions the developing countries should assess their degree of vulnerability and develop back-up plans in the event of economic recession.

An acute crisis of the high-income countries may cause pressures on the balance of payments and accounts of these countries, which, to a great extent, depend on raw material exports and on remittances inflows. In this case the volume of remittances may decline by up to 6% and even more, which will have a negative influence on the 24 countries, where the volume of money transfers amounts to 10% and more of [their] GDP.

Assumptions for 2012 by IEFS experts

In the opinion of IEFS experts the short-term and mid-term development of the national economy is quite gloomy and the following explain it:

1. Country's economy depends directly on the development of world economy and, above all, on European countries and our neighbours, with whom we have tight foreign trade connections, but the latest forecasts are more pessimistic than the previous ones. Therefore, in its recent assessment of the situation, the European Commission has significantly diminished the forecast of the Eurozone GDP dynamics in 2012 - it is now awaiting its decline by 0,3%, when in autumn it is hoped to have a 0,5% increase. European Commission has also increased the inflation level for 2012 from 2,1% up to 1,7%, incited by high prices for energy sources and by increase of indirect taxes. Analytical experts of the European Commission suppose that this year the European Union overall will face stagnation, while in Eurozone there will be a small recession.

2. Given the worsening of the situation in the Eurozone it is highly possible that Moldova's exports and imports will decrease, being influenced also by unfavourable weather conditions, which will unquestionably result in the decline of agricultural production - one of the main sources for export.

3. For the same reason (p.1) there may be a decrease of remittances that made 18-20% of GDP in the recent years, while the return of some of our workers, who have worked abroad, would supplement the rows of the unemployed and

șomerilor și înrăutăți situația socială, care și așa e destul de tensionată.

4. Producția industrială, dependentă într-o mare măsură de situația din sectorul agricol, care după cum se vede nu va fi cea mai favorabilă, deasemenea nu dă mari speranțe la o majorare semnificativă a volumului acesteia.

5. Investițiile în economia țării, care după criza financiar-economică din 2009 așa și nu au revenit pe făgașul majorării sensibile și sunt încă departe de nivelul anului 2008, prevestesc despre o posibilă stagnare a dezvoltării economiei naționale, atât pentru anul curent, cât și pentru următorii câțiva ani. Deosebit de alarmantă este situația referitor la investițiile din mijloacele investitorilor străini, care în 2011 au constituit doar 38,5% din cele ale anul 2008.

6. Nu în ultimul rând asupra evoluției economiei naționale vor influența factorii negativi legați de instabilitatea, incertitudinea provocată de clasa politică, imposibilitatea acesteia de a se axa pe problemele stringente ale țării, rezolvarea cărora este un imperativ al momentului. Totuși alegerea, în sfârșit, a șefului statului permite de a se spera la un viitor mai previzibil în soluționarea multor probleme acumulate.

Acestea și multe alte obstacole, care stau în calea progresului, nu permit de a miza pe o evoluție mai încurajatoare pentru anul 2012 și pentru anii din perspectiva apropiată.

Calculări de prognoză pentru perioada 2013-2015

În baza modelului macroeconomic s-au efectuat calculări de prognoză pentru perioada (varianta preliminară).

Calculările au fost efectuate cu ajutorul modelului macroeconomic, care reprezintă un sistem din 80 de ecuații, din care 36 regresii și 44 identități. Numărul total de variabile exogene este de 32, din care 22 sunt ratele de venituri și cheltuieli ale bugetului public național, care, pentru anii de prognoză, se consideră la nivelul ultimului an inclus în eșanșon. Cercetarea sistemică a modelului a dus la divizarea acestuia într-un bloc cu ecuații simultane și un bloc cu ecuații recursive. Estimarea regresiilor din blocul cu ecuații recursive a fost efectuată cu ajutorul Metodei Celor Mai Mici Pătrate Ordinară (OLS), iar regresiile din blocul cu ecuații simultane au fost estimate cu ajutorul Metodei Celor Mai Mici Pătrate în două stadii (2SLS). Calitatea regresiilor a fost determinată utilizând:

- testul Student; R², R²-ajustat; testul Fisher,
- detectarea autocorelației: testul Durbin-Watson, testul Breusch-Godfrey;
- detectarea heterodasticității: testul Breusch-Pagan-Godfrey, testul Harvey, testul Glejser
- testul de cauzalitate Granjer;
- prioritate regresiilor s-a dat conform criteriilor Aliake și Schwarz.

Eșantionul utilizat pentru estimarea regresiilor include anii 1994-2011. Variabilele constante au fost recalculat în prețurile anului 2000.

Din punct de vedere economic modelul poate fi divizat în:

1. blocul sectorului real;
2. blocul sectorului extern;

would worsen the social situation, which is quite tense already.

4. Industrial production, which greatly depends on the situation in the agricultural area that apparently is not the most advantageous one, does not give too much hope for a significant increase of its volume either.

5. Investments in the country's economy, which after the financial-economic crisis of 2009 have not yet fully reach the level of significant increase and are far from the level of 2008, foretell possible stagnation in the development of national economy both for this year and for several upcoming years. Particularly alarming is the situation referring to investments made by foreign investors, which in 2011 amounted to just 38,5% of [total amount of investments made in] 2008.

6. Last but not least, the development of the national economy will be under the influence of negative factors related to instability, uncertainty caused by the political elite, the latter's impossibility to focus on urgent problems in the country the solution of which is a necessity for the time being. Nevertheless eventual election of the head of state allows hoping for a more predictable future in finding solutions for numerous accumulated problems.

These and many other obstacles that are impeding progress do not allow counting on a more encouraging development in 2012 as well as for next years in the near future.

Forecast calculations for 2013-2015 (preliminary version) were made on basis of a macro econometric model.

Calculations were made by means of macro econometric model, representing a system of 80 equations, of which 36 regression equations and 44 identity equations. Total number of exogenous variables is 32, of which 22 are rates of incomes and expenditures of the central government (national government budget) that in terms of the forecasting years are taken into consideration at the level of the last year included in a sample. Systemic study of the model resulted in its division into a block of simultaneous equations and a block of recursive equations. Regression in the block of recursive equations was estimated by the Ordinary Least Squares (OLS) method, while regressions in the block of simultaneous equations were estimated by Two-Stage Least Square (2SLS) method. The quality of regressions was determined by using:

- Student test; R², adjusted version of R²; Fisher test,
- detecting autocorrelation: Durbin-Watson test, Breusch-Godfrey test;
- detecting heteroscedasticity: Breusch-Pagan-Godfrey test, Harvey test, Glejser test
- Granjer causality test;
- priority to regressions was given in compliance with Aliake information and Schwarz information criteria.

The sample used for regression estimation includes the years of 1994-2011. Constant variables were re-calculated in prices as of year 2000.

From the economic angle of view the model can be divided into:

1. real sector block;

3. blocul salariu-ocupare;
4. blocul prețurilor.

În procesul de prognozare, a fost utilizată capacitatea pachetului econometric EWIEVS de a implica părerea experților, ceea ce este oportun în cazul economiei Republicii Moldova. Utilizarea părerilor experților duce la faptul ca prognozarea să devină un proces ciclic, în decursul căruia are loc modificarea valorilor unor indicatori, care sunt calculați cu ajutorul regresiiilor, dar care exclude influența directă asupra valorilor PIB-ului estimat. Astfel în prognoza prezentă a fost utilizată părerea experților referitor la volumul de producție agricolă și anume: în anul 2012 din cauza înghețurilor din iarna trecută și altor condiții nefavorabile acest indicator va fi în descreștere.

Variabilele exogene utilizate în modelul macroeconomic anual pentru economia Republicii Moldova pot fi divizate în două grupe: indicatori mondiali (Tabelul 4) și indicatori economici naționali.

Valorile factorilor exogeni mondiali (Tabelul 4) sunt estimate de experții Fondului Monetar Internațional (FMI). Această prognoză poate fi găsită pe pagina WEB a FMI, care este actualizată de două ori pe an (de obicei în lunile aprilie și septembrie-octombrie). În afara de aceasta la începutul fiecărui an este efectuată o comparație a valorilor estimate și celor de-facto. Eventual este corectată prognoza pentru următorii 2 ani. Valorile prognozei PIB-ului din octombrie 2011 prezentate în tabel sunt, deasemenea, corectate. Prognozele experților FMI referitor la PIB-ul mondial în aprilie 2012 sunt mai optimiste decât cele din octombrie 2011.

2. external sector block;
3. wage-employment block;
4. price block.

During the forecasting the econometric package EWIEVS's capacity to involve experts' opinion was used, which is advisable in terms of the economy of the Republic of Moldova. The use of experts' opinions results in the forecast becoming a cyclic process, during which there occur changes in the values of some indicators calculated with the help of regressions but excluding the direct influence on the values of estimated GDP. Thus, the given forecast used experts' opinions referring to the volume of agricultural production, in particular: in 2012 due to frost last winter and other unfavourable conditions this indicator will be in decrease.

Exogenous variables used in the annual macroeconomic model for the economy of the Republic of Moldova can be divided in two groups: world indicators (Table 4) and national economic indicators.

Experts of the International Monetary Fund (IMF) estimate the values of global exogenous factors (Table 4). One can find this forecast on IMF's webpage, where it gets updated twice per year (as a rule in April and during September-October). Apart from this, at the beginning of every year a comparison between the estimated and de-facto values is carried out. Eventually the forecast for the next 2 years is corrected. The values of GDP forecast for October 2011 offered in the table are also corrected. Forecasts of IMF experts referring to global GDP in April 2012 appear to be more optimistic than the ones dating October 2011.

Tabelul 4/Table 4

Evoluția indicatorilor mondiali estimată de FMI pentru anii 2011-2015
World indicators' evolution estimated by IMF for 2011-2015

		Unitatea de măsură / Unit of measure	2011	2012	2013	2014	2015
PIB, prețuri constante GDP, constant prices	Octombrie/ October 2011	prețurile a.2000, mild. USD	47707,4	49281,8	51203,8	53149,5	55169,2
	Aprilie/ April 2012		47730,4	49415,3	51426,5	53665,6	56105,8
Indicele prețului de consum mediu anual Annual average consumer price index	Octombrie/ October 2011	Index, 2000=100	153,5	159,1	164,3	169,4	174,7
	aprilie /April 2012		153,3	159,5	165,3	171,0	176,8
Indicele prețului la produsele alimentare Food price index	Octombrie/ October 2011	Index, 2000=100	226,7	216,5	242,4	271,5	304,1
	Aprilie/April 2012		222,6	202,3	196,8	191,5	186,4
Indicele prețului la produsele petroliere Oil price index	Octombrie/Octob er 2011	Index, 2000=100	365,5	354,2	371,9	390,5	410,0
	Aprilie/ April 2012		368,4	406,3	389,6	409,1	429,5
Indicele prețului la gaze Gas price index	Octombrie/ October 2011	Index, 2000=100	288,9	296,8	304,8	313,1	321,6
	Aprilie/ April 2012		306,8	354,7	359,5	364,4	369,3

Sursa/Source: *Calculări ale autorilor în baza datelor FMI/Authors' calculations based on IMF data.*

Ipotezele de calcul, care stau la baza prognozei determinate de evoluția factorilor externi:

- evoluția anuală a PIB-ului mondial în prețuri constante de la 3,53% în 2012 până la 4,55% în 2015;
- o creștere anuală a IPC mondial, în jur de 3,6%, o descreștere a prețurilor la produsele alimentare în medie cu 4%, o creștere a prețului mondial la gazele naturale, în medie, cu 14% și o creștere a prețurilor la produsele minerale cu 16,5% în 2015 față de 2012.

Ipotezele, care stau la baza prognozei determinate de evoluția factorilor exogeni interni (Tabelul 5):

- Se presupune că rata medie a dobânzii la creditele acordate în R. Moldova va avea o descreștere în continuare și în anul 2015 va atinge nivelul de 11,5%.
- Se estimează o creștere a remitențelor de 5,3% pentru anii 2013-2015, cauzată de evoluția nu atât de pesimistă a PIB-ului mondial, prognozată de experții FMI.
- Pentru cursul de schimb al valutei naționale s-a determinat o depreciere ușoară a leului moldovenesc, care ar trebui să favorizeze exportul, având ca rezultat îmbunătățirea balanței comerciale.
- În ultimii ani are loc descreșterea numărului populației în republică. În model, acest indicator este exogen și, pentru anii următori (2012-2015), a fost stabilit la nivelul anului 2010.
- Evoluția agregatului monetar M2 a fost determinată în baza unui trend în afara modelului cu un ritm descreșcător.

Calculation assumptions underlying the forecast stemming from the evolution of external factors:

- annual growth of global GDP in constant prices from 3,53% in 2012 up to 4,55% in 2015;
- annual growth of global CPI, about 3,6%, decrease of food price on average by 4%, growth of world natural gas price, on average, by 14% and growth of mineral products prices by 16,5% in 2015 compared to 2012.

Assumptions underlying the forecast stemming from the evolution of internal exogenous factors (Table 5):

- It is assumed that the average rate of loan interests offered in Moldova will be continuously decreasing and in 2015 it will reach the level of 11,5%.
- It is estimated that remittances will increase by 5,3% in terms of 2013-2015, such increase being caused by the less pessimistic evolution of global GDP forecasted by IMF experts.
- In terms of the national currency exchange a slight depreciation of MDL was registered, which should encourage export, thus, resulting in improved trade balance.
- In recent years population decline was registered in the republic. In the model this indicator is exogenous and for next years (2012-2015) it was set at the level of year 2010.
- The evolution of M2 monetary aggregate was determined on basis of a decreasing trend beyond the model.

Tabelul 5/Table 5

**Valorile factorilor exogeni utilizați în macromodel/
Values of exogenous factors used in the macromodel**

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rata dobânzii la creditele acordate/ The rate of interest for offered loans	%	20,3	16,3	14,5	13,5	12,5	12,0	11,5
Indicele ratei dobânzii la creditele acordate/ Index of the rate of interest for offered loans	2000=100	61,0	48,8	43,6	40,6	37,5	36,05	33,04
Agregatul monetar M2 la sfârșit de an /M2 monetary aggregate at the end of the year	mil. lei	20942,0	24770,7	28265,4	31515,4	35070,4	38959,2	43213,1
Creștere anuală /Annual growth	%	96,2	118,3	114,1	111,5	111,3	111,1	110,9
Numărul populației RM /Number of population in RM	mii	3567,5	3560,7	3559,5	3559,5	3559,5	3559,5	3559,5
Remiterile /Remittances	mil.USD	1182,0	1244,1	1453,8	1578,8	1661,8	1749,1	1841,1
Creștere anuală /Annual growth	%	71,2	105,3	116,9	108,6	105,3	105,3	105,3
Cursul de schimb al monedei naționale/ National currency exchange rate	lei/USD	11,11	12,37	11,91	11,76	11,85	11,9	12

Sursa/Source: Estimări ale autorilor/Authors' estimations.

În cazul realizării ipotezelor menționate, modelul prognozează o creștere a PIB-ului pentru anul 2012 de 4,3 % și în anii următori – în jur de 5,7% (Tabelul 6). Ritmul relativ jos de creștere a PIB-ului este determinat în careva măsură de evoluția negativă a volumului de producție agricolă, estimată de experții din domeniu. Descreșterea volumului de producție agricolă cu 3,1% va determina o descreștere a valorii adăugate cu 1,5%. În cazul lipsei unor cataclisme naturale, care ar afecta sectorul agricol pentru următorii ani, modelul estimează o creștere a valorii adăugate în mediu de 3% pentru următorii ani

Valoarea adăugată în industrie va crește în mediu cu 5% în anii 2013-2015. În 2012 va fi afectat și sectorul industrial, deoarece o cotă parte mare aparține industriei alimentare, bazată pe prelucrarea producției agricole. Astfel valoarea adăugată în acest an va crește cu 2,6%. În anii de prognoză se menține cota-parte de 65% de servicii din valoarea adăugată totală. Comerțului îi aparține 18,5%, iar activității de transporturi -18% din valoarea adăugată pe economie. Aceste activități depășesc cota industriei (15%).

If the mentioned assumptions become reality, the model predicts GDP growth in 2012 by 4,3% and in the following years almost by 5,7% (Table 6). A relatively low rate of GDP growth is caused to a certain extent by a negative evolution of the volume of agricultural production estimated by experts in this field. A decrease of agricultural production by 3,1% will cause a decrease of the value added by 1,5%. In the absence of natural disasters that could affect the agricultural sector for the forthcoming years, the model estimates value-added growth on average by 3% in next years.

Industry value added will grow on average by 5% in 2013-2015. In 2012, the industrial sector will also be affected because a big share refers to food industry based on agricultural products processing. Thus, value added will grow by 2,6% this year. In the forecast-subject years a share of 65% of services is maintained of the total value added. Trade gets 18,5%, and transport activity gets 18% of economic value added. These activities exceed the industry share (15%).

Tabelul 6 / Table 6

Evoluția în dinamică a indicatorilor macroeconomici principali în anii 2009-2015
Dynamics of the evolution of main macroeconomic indicators in 2009-2015

	Unitatea	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	de măsură/ Unit of measure	efectiv			estim.	prognoză		
PIB nominal /Nominal GDP	mild. lei/ bln. MDL	60,4	71,9	82,2	91,7	103,6	116,2	130,1
Față de anul precedent în prețuri comparabile /compared to previous year at comparable prices	%	94	107,1	106,4	104,3	106,1	105,7	105,4
Indicele prețului de consum mediu anual /Annual average consumer price index	%	100	107,4	107,6	107,1	106,8	106,5	106,1
Cursul mediu de schimb al leului Average exchange rate for MDL	lei/USD/ MDL/USD	11,11	12,36	11,73	11,76	11,85	11,9	12,0
Export de bunuri /Export of goods	mil.USD	1283	1541,5	2221,6	2504,3	2841,1	3208,5	3616,5
față de anul precedent/ compared to previous year	%	80,6	120,1	144,1	112,7	113,4	112,9	112,7
Import de bunuri /Import of goods	mil.USD	3278	3855,3	5191,6	5838,3	6489,3	7137,4	7826,0
față de anul precedent/ compared to previous year	%	66,9	117,6	134,7	112,5	111,2	110,0	109,6
Soldul balanței comerciale/ Trade balance	mil.USD	-1995	-2314	-2970	-3334	-3648	-3929	-4210
Producția industrială în prețuri curente/ Industrial production at current prices	mild.lei/ bln.MDL	22,6	28,1	33,0	37,1	41,7	46,6	51,9
față de anul precedent în prețuri comparabile /compared to previous year at comparable prices	%	78,9	107,0	107,4	105,7	106,5	106	105,9

Continuare Tabelului 6								
Producția agricolă în prețuri curente/ Agricultural production at current prices	mild.lei/ bln.MDL	13,2	20,0	22,5	23,9	27,4	30,9	34,6
față de anul precedent în prețuri comparabile/ compared to previous year at comparable prices	%	90,4	107,9	104,6	96,9	105,3	104,2	104,1
Investiții în capital fix/ Investment in fixed capital	mild.lei/ bln.MDL	11,10	13,1	15,2	18,2	21,7	25,8	30,7
față de anul precedent în prețuri comparabile /compared to previous year to comparable prices	%	65	116,4	109,3	112,8	112,4	111,7	111,4
Salariul nominal mediu lunar/ Average nominal monthly wage	lei	2748	2972,2	3188,1	3459,1	3745,2	4047,2	4368
față de anul precedent/ compared to previous year								
a) nominal /a) nominal	%	108,6	108,2	107,3	108,5	108,3	108,1	107,9
b) real /b) real	%	108,6	100,7	99,7	101,3	101,4	101,5	101,7
Fondul de remunerare a muncii/ Labour Remuneration Fund	mild.lei	29,2	31,4	33,5	38,4	43	48	53,4
Forța de muncă Labour force	mii pers./ thousands people	1265	1235,4	1257,5	1242,6	1229,3	1217,3	1206,6
Numărul angajaților în economia națională / Number of employees in national economy	mii pers./ thousands people	1184	1143,4	1173,4	1160,7	1152,1	1146,8	1142,7
Rata șomajului / Unemployment rate	%	6,4	7,4	7,2	7,1	6,7	6,2	5,6

Sursa/Source: *Estimări ale autorilor în baza modelului macroeconomic/Authors' estimations based on the macroeconomic model.*

Deși ritmurile de creștere ale exportului sunt mai mari decât ale importului, o îmbunătățire a situației balanței comerciale nu se așteaptă. O evoluție mai bună a exporturilor poate avea loc cu condiția că vor fi întreprinse măsuri de ocupare a unor noi segmente pe piața externă, se va ridica calitatea mărfurilor exportate. Nu se preconizează îmbunătățiri cardinale în ceea ce privește importul. Va continua satisfacerea cererii interne prin intermediul importului, odată ce se vor mări remiterile va crește și cererea acoperită de import.

Ritmul de creștere a salariului mediu lunar pe economie va constitui în mediu 8,2%, iar a celui real – 1,6%. Cu toate că în anul 2011 s-a atestat creșterea numărului populației, care intră în categoria forței de muncă, modelul prognozează o descreștere în continuare a acestui indicator. În anii 2009 și 2010 s-a semnalat o descreștere a numărului angajaților în economia națională, cu toate că în 2010 a avut loc o creștere economică importantă. Această tendință a fost sesizată de model și astfel pentru anii următori observăm o descreștere nesemnificativă a acestui indicator. Cu toate acestea pentru anii de prognoză se preconizează o descreștere a ratei șomajului.

Concluzii. Studiile efectuate în domeniul prognozei

In spite of the fact that growth rates of export are higher than the ones of import, an improvement in trade balance is not expected. Better evolution of exports can be in place provided measures will be undertaken to fill new segments on the foreign [external] market and the quality of exported goods will improve. In terms of import no pivotal improvements are expected. Due to import the domestic demand will continue to be met; once remittances increase, the demand covered by imports will increase, too.

The growth rate of an average monthly salary in economy will amount to an average of 8,2%, while the real one to 1,6%. Although 2011 has registered the growth of population that falls under the category of labour force, the model forecasts a continuous decline of this indicator. In 2009 and 2010 a decrease in the number of employees in the national economy was reported even though an important economic growth was in place in 2010. This trend was taken into consideration in the model, thus, in the forthcoming years one can observe insignificant decrease of this indicator. Nevertheless, a decline of the unemployment rate is expected during the forecasting years.

Conclusion. Studies carried out in forecasting and monitoring of macroeconomic indicators of the Republic

și monitorizării indicatorilor macroeconomici ai Republicii Moldova denotă faptul că, în perioada de tranziție la economia de piață, țara a avut de depășit o multitudine de probleme majore. Transformările economice s-au produs cu mari întârzieri, adesea fiind blocate din mai multe motive, însă principalele fiind schimbarea frecventă a cursului politic și guvernarea slabă a țării. În așa condiții, după cum și era de așteptat, nu se putea obține rezultate de performanță.

Relansarea economică, care a început în anul 2000, adică după circa 10 ani de prăbușiri bruște și stagnări, degrabă a dat semne de „oboseală”, marcând ritmuri medii de creștere ce nu erau în stare să scoată țara din haosul economic și social. Plus la acestea corupția, de rând cu alte vicii sociale, care au străpuns toate domeniile și activitățile țării, nu favorizau crearea unui climat investițional atractiv cât pentru investitorii autohtoni, atât și străini. Lipsa locurilor de muncă a cauzat exodul masiv al populației în căutarea unor oportunități mai bune peste hotarele țării. În rezultat, Republica Moldova, după nivelul de dezvoltare economică s-a distanțat mult de alte state din jur, ne mai vorbind despre cele puternic dezvoltate.

Baza slabă a economiei țării, afectată și de criza economico-financiară mondială, nu permite de a conta în viitorul apropiat pe niște salturi de proporții în relansarea acesteia, de aceea și ritmurile destul de modeste prognozate pentru anii apropiați. Printre altele, instituțiile financiare mondiale (FMI, BM) presupun ritmuri de creștere și mai modeste. Dar și aceste ritmuri de creștere, prognozate de cercetătorii științifici ai IEFS, care s-ar părea la „limita posibilităților”, nu prea dau speranțe la un viitor apropiat mai decent. Astfel, dacă economia țării se va dezvolta în următorii ani după cum se prognozează și în acest caz, după o perioadă de transformări economice de 25 de ani, nu vom recupera nici trei sferturi din decalajul admis în primii 10 ani, despre ce ne vorbește figura de mai jos.

of Moldova indicate that during the transition to market economy the country had to overcome a multitude of major problems. Economic changes occurred with long delays and oftentimes were blocked up for numerous reasons, but main ones being frequent change of policies and poor governance in the country. In such conditions, just as one could expect, it was not possible to obtain performance results.

Economic re-launch that started in 2000 after 10 years of sudden collapses and stagnations, it rather showed signs of “fatigue” marking medium growth rates, which were unable to draw the country out of the economic and social chaos. In addition, corruption together with other social vices that pierced all fields and activities in the country, [they] didn’t encourage the formation of an attractive investment climate either for domestic investors or foreign ones. Lack of jobs caused massive population exodus in search for better opportunities beyond the borders of the country. As a result, from the point of view of economic development the Republic of Moldova distanced itself greatly from other surrounding countries, not to mention the highly developed countries.

The country’s economy weak in its basis and affected by the global economic and financial crisis does not allow counting on any significant jumps/breakthroughs in its re-launch in the nearest future, which explains quite modest rates forecasted for the upcoming years. Inter alia, the world’s financial institutions (IMF and WB) assume even more modest growth rates. But even these growth rates, which are predicted by IEFS scientific researchers and which may seem to have reached “the limit of possibilities”, [even they] do not give too much hope about a more decent near future. Therefore, if in the upcoming years the economy of the country will evolve as it is forecasted, even in this case, after a 25-year long period of economic transformation, we will not [be able to] recover not even three quarters of the gap allowed in the first 10 years, which is reflected in the picture below.

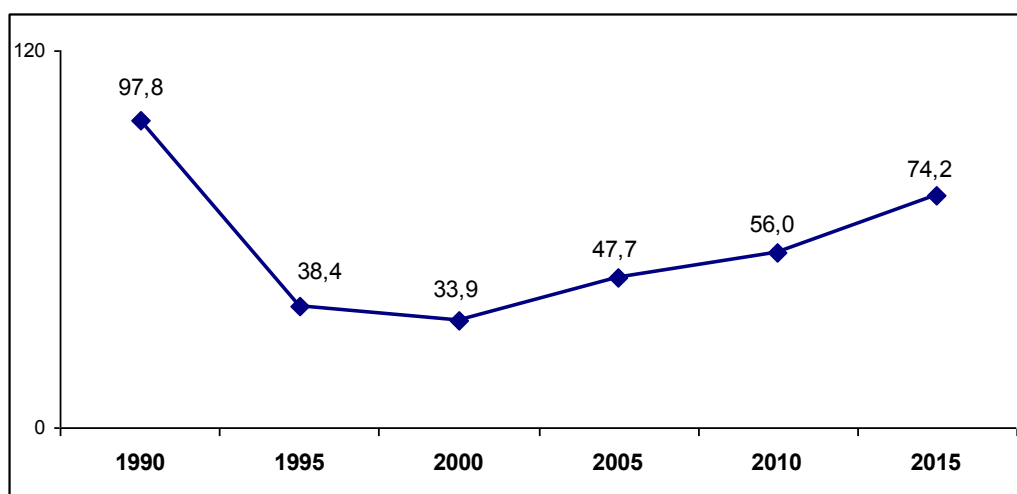

Fig. 2. Evoluția produsului intern brut al RM în perioada 1990-2015, în procente față de anul 1989

Fig. 2. Evolution of the gross domestic product of the RM during 1990-2015, in percentage compared to year 1989

Sursa/Source: *Întocmită în baza datelor statistice a anilor respectivi și prognoza pe anii 2013-2015/It is drafted on basis of statistical data of the corresponding years and on the forecast for 2013-2015.*

Referințe bibliografice/References

1. Situația social-economică a Republicii Moldova în anul 2011. Biroul Național de Statistică. [Accesat 21.04.2012]. Disponibil: http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Raport_trimestrial/Raport_anual_2011_rom.pdf.
2. UNIMEDIA. [Accesat 21.04.2012]. Disponibil: humanosphere.kplu.org.
3. Report for selected country groups and subjects. [Accesat 22.04.2012]. Disponibil: http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/01/weodata/weorept.aspx?pr.x=57&pr.y=11&sy=2010&ey=2017&scsm=1&ssd=1&sort=country&ds=.&br=1&c=001&s=NGDP_RPCH&grp=1&a=1.
4. Report for selected country groups and subjects. [Accesat 22.10.2011]. Disponibil: http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2011/01/weodata/weorept.aspx?pr.x=51&pr.y=8&sy=2009&ey=2016&scsm=1&ssd=1&sort=country&ds=.&br=1&c=001&s=NGDP_RPCH&grp=1&a=1.

Recomandat spre publicare: 26. 04. 2012